

Qui hi intervindrà?

L'ús del pronom adverbial hi pot conèixer, certament, alguns casos problemàtics o discutibles. Són aquells en què el rigor sintàctic exigiria de prescindir-ne i el llenguatge col·loquial més aviat tendeix a mantenir-lo aferrissadament, com a element emfàtic o de reforç. Els exemples són ben coneguts: En aquella casa no hi entra mai ningú o bé Dins de l'armari no hi trobareu ni cinc.

Però potser val la pena d'insistir especialment en dos casos concrets que no sembla que ofereixin dubtes raonables quant a la presència del pronom hi: en el primer perquè hi és declaradament incorrecte i, en el segon, inversament, perquè és la seva omisió allò que vulnera la nostra sintaxi.

Podem exemplificar el primer cas en oracions com Tanqueu l'armari on «hi» guardo les joies o M'he deixat l'agenda on «hi» apunto les adreces. La presència del relatiu on que a més de mot d'enllaç exerceix la funció de complement de lloc de les oracions que introdueix, fa que el pronom hi hagi d'ésser considerat una redundància inadmissible, sobretot en un llenguatge expositiu.

El cas contrari és el que podem observar en els cartells, prospectes o fulls de propaganda electoral, en què se'ns convoca als mitings o actes de presentació, amb menció explícita de les personalitats que hi intervindran i hi parlaran. En alguns, ja es diu d'aquesta manera: Hi intervindran en Llopis i en Gomis. Hi parlaran en Peris i en Sanxis. En altres, però, els redactors del cartell o del prospecte han estat més econòmics. Simplement, hi diu: Intervindrà en Llopis. Parlarà en Peris. És cert que ja dedum fàcilment que el lloc on en Llopis intervindrà i en Peris parlarà és justament aquell que anuncien. Però no n'hi ha prou. També, generalment, entenem els textos lacònics dels telegrames i el llenguatge balbuç dels estrangers, que parlen amb infinitius. Si una llengua ha desenvolupat unes possibilitats gramaticals, plenament operants, prescindir-ne on són de justa aplicació és trair-la i contribuir a la pèrdua gradual de l'aptitud que havia arribat a aconseguir.

ALBERT JANE